

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszavásárolja
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 8.

Lóttek a csendőrök.

Akkor ismerkedtem meg először az alkotmányos étellel, mikor egyik igen közeli atyámfiam választották meg képviselőnek.

Ellenzéki programmal lépett fel és egyhangulag választották meg, abban a városban, a hol született, nevelkedett és igen tekintélyes állásban élt.

Kitűzték a választást, vártak egy fél-óraig, aztán felhangzott a vivát, húzta a cigány, lobogtak a zászlók és fecerunt magnum áldomás. Este fáklyás zenét csináltak s ott elmondták az új képviselő érdemeit, mit mindenki ismert, hisz azért választották meg.

A megválasztott megköszönte a bizalmat, lemondott igen jövedelmező ügyvédi irodájáról, ment küzdeni az ellenzékhez, hol babér termelt, de inkompatibilis falatok nem.

Második ciklusban fellépett kormánypárti programmal egy ellenjelölt. Három éves volt akkor még a ciklus és sok minden megváltozott három év alatt.

Ugyanaz volt a jelölt, ugyanazok a választók, idegen az ellenjelölt, idegen a program, mégis a hivatalos apparátus — bár nagyrészt jóbarátokból állott — az idegen mellé állott.

Durva korteskedés folyt Gyanúsítások kezdtek szállingózni a régi ismert jelölt ellen, katonákkal pusztá tere szorították az ellenzékiet s velük szemben vígan mulattak a nekik bőven kijutott korcs-

mákban a kormánypártiak, de a nép kártartott s óriási többséggel győzött a régi program. A másik jelölről hír sem szállott többé felénk.

Új ciklus jött. Szüneteltek a hivatalok, csendőrök hajtották a népet szavazni. Minden félórán közbe lépett a katonaság és más helyre hajszolta az ellenzékiet, nagy csapatokat kívül zárva a kordonon. Bent az urnánál mindenki által ismert emberek szavazatát utasították vissza. Estig kihúzták a választást s mikor a város népe enni akart adni a kiéhezett ellenzékieteknek, szuronynyal zavarta szét őket a karhatalom.

Ekkor már verekedésre gondolt a nép. A híres gencsi magyarok kezdték fejükre húzni a gubát és megfordítani a zászlórudat. Haj! éhesek is voltak, reggel óta inzultálták is őket. A régi jelölt akkor felállott és kijelentette, hogy rögtön visszalép, ha vér fog folyni. Csillapodjanak, hisz láthatják, hogy a többség így is bizonyos.

Látnivaló is volt a két párt számára és mégis kisült a végén, hogy a kevés több, mint a sok s a mire gondolni sem lehetett — a kormánypárti képviselő jelölt meg lett választva. A választás kihirdetése után a kormánypárti győztes gyorsan kivonult a városból — pedig nagyon keresték, hogy hol van.

Azóta öt évenként választanak. Felesleges fejtegetni, hogy hová jutnak a választások, de bizonyos, hogy vér nélkül nem esik meg soha s bizonyos, hogy sohasem kormánypártiak közé lőnek, és mindig csak magyar faj közé lőnek.

Aztán ezért kit okoljunk? A csendőrt talán, ki a legkényesebb szolgálatot teljesíti ilyenkor? A választási elnököt, kit rendszeren már utasításokkal ellátva küldenek ki s maga is egyikéhez tartozik a küzdő pártoknak, tehát elfogult? A népet, mely telebeszélve, itatva, tüzelve megy a választásokhoz?

Akarmelyiket fogadni el bűnbaknak, óriási rövidlátásra mutatna.

Hibás maga a választási rendszer.

1. Ekkora tömegeket, így feltűzelve nem volna szabad egy helyre eresztetni.

2. Politikai párthoz tartozó választási elnököt nem volna szabad akkora hatalommal felruházni.

Itt csak az segíthet a vérontás megállításában, ha vagy két különböző közösségben szavaz a két ellenpárt saját pártbeli elnök és ellenpártbeli bizalmi emberek előtt, vagy községenként saját választott előljárási elnök előtt, vagy mindennemű korteskedés kizárásával — titkosan.

Igenis, itt a baj gyökere. És kérdem: mit ér az nekünk, ha egy bűnbakot fognak, akár főispánt, akár csendőrt s azt kilövik, mint Jónást a hullámok lecsapítására, ha ilyesmi ismétlődése újra előfordulhat?!

Radikális kurát kívánunk. Azt el nem nézhetjük, hogy mint eddig 6 év alatt 640 ember halt meg csendőrfegyver miatt, ezután a fokozódó visszaélések folytán még több is pusztuljon.

Az európai hatalmak nem elégedtek meg a kínai császár által felajánlott italáldozattal — egy meglőtt németért, mi-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Eladó kastély.

Irta: Kazár Emil.

A Körözs szélén, szalmatető oláh falu mellett kérkedik valami toronyos uri lakás. Különös épület, csücskös tetőjével, háromszegletű homlokával, oszlopaival, nyurga kéményeivel. A mi legfeltűnőbb, a két sor ablak rajta, párosával egymás mellett. Ezen a környéken az urak is földszintes házakban laknak, azokat is megilleti a kastély név. A nyomoruságos viskókon az egyetlen ablakot is papirossal ragasztják be. De gyönyörű a természet, sok az erdő. Keskeny sziklakátorban csattog a sebes folyó és dübörög a vasút. Az embernek mégis jól esik látni az emberkéz beavatkozását a vöröstetejű kastély képében. A mint ott áll a sziklaoldalba behorpadó lapályon, a modern és uri élet misszió-házának lehet venni.

Semmi kétség, hogy fényezés vagy szeszély építette. Mire való a buzogányos sarki toronyok, az erkélyek, az oszlopok. Valami parkféle terület el előtte, kavicsos utak fehérlenek a fák és bokrok közt. A kert csaknem egészen leér a folyó partjára. Ott egy nagy ágas áll táblával s ezen a vasutól is olvasható jókora betűkkel, hogy: »Eladó.«

— Már tavaly is láttam, hogy eladó —

jegyzi meg a vasuti kocsiban az egyik utas a másikhoz, ki a folyosón állva nézi a tájat.

— Igazán különös, nagyon különös! — szól ez s a mig látja, mindig a kastélyt nézi. Teringettét, ez a kastély...

— Tetszik önnek?
 — Nem mondhatnám, de... Mintha nem volna ismeretlen előttem, pedig most járok először ezen a vidéken.

— Sablon szerint építenek mindenfelé. Ez a megfélemlítés.

— Eszembe jut — folytatja a másik, — hogy mikor Zürichben tanultam... Dénes Pál vagyok, uram, építész... Az egyetlen egy falusi uri lak tervét kellett kidolgoznom s én épen ilyen tervet készítettem, épen olyat, mint az a kastély. Semmibe sem vették. Anynyira bántott ez, hogy a következő évben Berlinbe mentem tanulmányaimat folytatni. És most egészen hasonló épületet, az én tervrajzom megtestesítését látom itt. Most már azt is bevallhatom, hogy tanárainnak igazuk volt, mikor semmi figyelemre nem méltatták.

Az utitárs tovább is azon a véleményen volt, hogy egyik ház, vagy egyik kastély nagyon könnyen lehet olyan, mint a másik. Dénes Pált azonban annyira érdekelte a toronyos kastély, hogy a kalauztól is kérdezősködött utána. Azt tudta a tulajdonos nevét, de Dénes Pál sohasem hallotta ezt a nevet.

Harmadnap, mikor visszatért erre, a kastélyhoz eső legközelebbi állomásnál félbeszak-

totta utazását. Nehány száz lépést kellett csak tennie, hogy jól láthassa a kastélyt.

— Egészen az én szerencsétlen tervem, egészen! — kiáltott ámulva s izgatottan sietett a kastély felé. — Nini, ott az a két vasablak. Oda én könyvtárt terveztem. Még ez is? Hogyne emlékezném minden porczikájára tervemnek, mikor annyi keserűséget okozott. Ez az, ugyan az. A patvarba, bizony nem valami szép. Megnézem a belsejét is.

Meglehetősen rossz uton ment tovább. Egy oláh asszonytól kérdezősködni kezdett, de az nem értett meg egy szót sem. Minél közelebb jutott az épülethez, annál jobban feltűnt, hogy elhanyagolt itt minden.

Az ablakok mind csukva. A cifra kis kastélyt kezdetleges léczkerítés vette körül, az is kitöredezett több helyen. A bokrok nekivadultan nőttek, s kavicsos utakon néhány pulyka, lud és tyúk tollászokodott.

Többször kellett dörömbölni egy közönséges kapun, melyen szintén ki volt írva: eladó. Akkor egy mérges kutya rohant elő s csak nagy vártatva jött egy oláh suhancz, a kivel ismét nem tudta megértetni magát.

A földszint egyik ablaka azonban most kinyílt.

— A kastélyt akarja megnézni az ur? — kérdezte egy női hang.

— Igen, igen.
 Az oláh fiúnak aztán mondott valamit egy öreg asszony, s kinyújtott neki egy csomó kul-

sem elégszünk meg egy elcsapott főispánnal 640 magyar életért.

Ez a 640 magyar megérdemli, hogy szemfedője legalább is a korrupt és örült választási rendszer legyen.

Tiszta választásról pedig szó se essék, míg a régi módi választások járnak.

Ezt követelje az ellenzék. Most követelésére négy magyar ember vérére ütheti pecsétül.

Nem szavakat — tetteket kérünk.

P—y.

A király a kiegyezésről.

Bécsből jelentik, hogy a király ma megjelent az iparosok bálján és feltűnő hosszán, közel egy negyed óráig beszélgetett Körber miniszterelnökkel. Politikusként híre járt, hogy a király és az osztrák miniszterelnök között a politikai helyzet legújabb fejleményeiről, a ma tartott pártkonferenciákról volt szó. Aztán az uralkodó a jelenlétükhez fordult. Egy tekintélyes gyárosnak, aki megjegyezte, hogy ők aggodva várják, mi lesz a kereskedelmi szerződésekkel, azt mondotta a király:

— Bizony, nehéz munkába fog kerülni tető alá hozni a kereskedelmi szerződéseket.

Egy másik gyáros, akitől ipari viszonyokról tudakozódott az uralkodó, azt mondotta, hogy az iparosok helyzete azon fordul meg, vajjon fenmarad-e Magyarországgal a vám szövetség, amire a király így szólt:

— Minden bizonnal együtt maradunk.

Ezt a mondását később ismételte a király egy ipartelep tulajdonosa előtt.

ORSZÁGGYÜLES.

A Főrendiház ülése.

Budapest, február 8.

Mig a képviselőház ülése ma érdekes és izgatott, addig a főrendiházban csak a megszokott egyhangúsággal találkozunk.

A főrendek ugyan ma a szokottnál nagyobb számban jelentek meg, de ennek is meg van az oka, t. i. a háznagy-választás.

Gróf Csáky Albin jóval tizenegy óra után megnyitja az ülést és a következő beszédet intózi a főrendekhez:

Méltóságos főrendek! (Halljuk!) A mikor hosszabb szünetelés után ismét itt egybegyűlve üdvözölhetem a nagyméltóságú ház tagjait, erről a helyről mindenekelőtt meg kell emlékeznem azon mély és nagy gyászról, a mely időközben Anglia népeire borult.

A ház tagjai felállanak.

Viktória, Nagy-Britannia királynője és India császárnője, a ki majdnem két emberöltőn át a legnagyobb odaadással és a legpéldásabb lelkiismeretességgel teljesítette magasztos hivatását és a kit hosszú élte fogytáig fokozódó nem csak közeliismerés, de közszeretet is környezett, mult hó 22-én megszűnt élni.

Bár csak távolról voltunk szemlélői az elhunyt királynő uralkodói és női kiváló erényeinek, bár csak távolról csodálhattuk Angliának az ő uralkodása alatti nagymérvű felvirágzását, mégis a legbensőbb részvétellel osztozunk mindnyájan a nagy szigetország méltó bánatában és keservében.

Azért ajánlom a méltóságos főrendeknek, méltóztassék ezen érzelmeinknek a mai ülés jegyzőkönyvében kifejezést adni és egyuttal az elnökséget meghatalmazni azzal, hogy erről az angol lordok házában nagytekintélyű elnökségét megfelelő módon értesítem. (Helyeslés).

A javaslat a jegyzőkönyvbe foglaltatik.

Elnök elparentálja ezután Wenckheim Viktor bárót, Döry Dénest, Zalka János győri megyés püspököt, végül Harkányi Károly bárót. A tagtársak emléket a ház a jegyzőkönyvben megörökítette.

Több átirat tudomásul vétele után elnök jelenti, hogy gróf Csáky Vidor, gróf Pongrác Frigyes és Nákó Sándor gróf főrendiházi tagsági joguk feléledésének elismerését kérelmezték.

Majd tudatja, hogy a budapesti királyi főügyészség Laszkáry Gyula mentelmi jogának felfüggesztését kérelmezi.

Következett ezután a választás.

Háznagygyá választatott Nyáry Jenő báró.

A jegyzői állásra megválasztott Almássy Imre gróf.

A pénzügyi bizottságba Széchenyi Emil gróf,

a mentelmi bizottságba Beniczky Ferencz és Forinyák Gyula választattak be.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés fél 1 órakor véget ért.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 8.

Ma megérkeztek a Marosvásárhelyre kiküldött függetlenségi képviselők: Kubik és Endrey. Kilenc órakor már jelentést tettek a pártnak, 10 órakor pedig Széll Kálmánnal konferáltak a miniszteri szobában.

Zúgott, morajlott a folyosó. Tömve volt képviselőkkel. Egy-egy új jövevény csak tolongva juthatott előbbre. Kubikot és Endreyt körülvették, elbeszéléseiket szenvedélyes kifakadásokkal hallgatták.

Állandó volt a csoportosulás a miniszteri szoba előtt. Kossuth Ferencz hosszán tanácskozott a miniszterelnökkel. Azonnal jószolgatták: Béke lesz. Elcsapják a főispánt, becsukják a csendőröket. De nyomában új hír támadt: Nem lesz béke, még hevesebb harcz lesz, mint tegnap.

Az elnök Tallián Béla megnyitotta az ülést. Mély csendben hallgatják. A teli padok, a zsufolt karzat előre hajolva figyel. De a hangulat lobbanékony. Egy-egy jelentésre ki-kitör az éljen. Azt a jelentését pedig, hogy ismét napirend előtt fognak felszólalni és négy interpellációt jelentenek be a marosvásárhelyi véres eset dolgában, hosszas helyesléssel fogadja a szélsőbal. Széll Kálmán rosszkedvűen hallgatta a miniszteri székben.

Házzsabály-vita.

Az első felszólaló Györy Elek volt, a ki a tegnapi házzsabály sértésre tért vissza, azután pártja folytonos helyeslésében ostromozta a tiszta választásokat.

— Ilyen választások és házzsabály csavarások, — egészen a régi rendszer! — mondá a szélsőbal viharos helyeslésében. Később Berzericzy, Horánszky, Polónyi szóltak, majd Endrey állt fel.

Hivatalos pressió.

Dél elmúlt, mikor Endrey Gyula elkezdte a marosvásárhelyi véres választás lefestését.

esot. Mentek aztán megnézni az emeletes kastélyt.

Dénest nem kellett vezetni, tudta a járást, tudta, hogy most hova nyit, ha a kilincsre teszi a kezét; hogy ez a széles, tágas szoba biliárd-teremnek készült s hogy innen egy kis csigalépcsőn föl lehet jutni az emeletre a nagy társalgóba. Minden ugyanaz, a mint ő tervezte, a legkisebb részletig ugyanaz.

A szobákban csak hiányos volt a butorzat. Látszik, hogy nem laknak itt, hogy kiköltöztek. Ugy szeretett volna kérdezősködni, felvilágosítást nyerni, de oláh kalauza csak a vállát vonogatta és türelmetlenkedett már, hogy a domnule olyan hosszadalmasan nézeget meg mindent. A rekedt, dohos levegő, a félhomály vagy a sötétség, a teljes elhagyatottság növelte Dénes előtt a titokzatosságot. Izgatottan ment szobáról-szobára ebben az idegen házban, nem azért már, hogy körülnézzen, hanem hogy meglássa: nem hiányzik-e semmi.

És mindent megtalált, a mit már el is fejtett anyai idő óta. Mert tizenöt esztendeje már annak, hogy ő ennek a falusi kastélynak elkészítette a tervét.

A nyitva hagyott ajtókon behullanó légáramlat meglébegett a poros függönyöket. A léptek alatt recsegett a kiszáradt padló. Kívül a fák, bokrok gondozatlanul nőtt ágai horzsolták az ablakredőnyöket. A fiu nyughatatlanul csörgette a kulcsokat. De máskülönben semmi élet, hang, semmi, a mi megszólítható volna.

Dénes rámutatott egy kétszárnyu üveges ajtóra, hogy nyissa ki a kis fiu. Kellemetlenül teljesítette, magyarázott is valamit, a mig az üvegajtó után fölnyitott egy kemény tölgyfaajtót. Ott aztán ki lehetett jutni a nyílt verandára, melyről az épület előre rugó középső része eltakarta a déli napot.

A mozaik már összeroppedezett, de a veranda léczzeire buján kuszott föl a klematisz. A lég üde, illatos volt s oly szép az erdős és szirtes vidék, Dénes gyorsan, erősen szívta a friss levegőt, hogy csillapítsa nyughatatlanságát és a különös meglepetést, melynek megfojtását elképzelni sem bírta.

A földszint egyik ablakának redőnyei felnyitk. Ott lehetett látni újra az öreg asszonyt, a mint pászazemén nézett körül.

— Pompás kilátás ugy-e? Hozzá ez a szép kastély! Tetszik önnek Dénes Pál ur?

— Asszonyom...

— Mindjárt megismertem önt, a mint belépett az udvarra. Pedig már régen láttam. Vegye meg a kastélyt Dénes ur, nagyon jól jár vele.

Dénes Pál hiába igyekezett fölismerni az asszonyt. Fején egy bodros fehér fejkötő, előtte az ablak párkányon egy csomó muskátli. Nem látta eléggé jól ki beszél. Hanem most már az idegességig kíváncsi lett megtudni, hol van, kinél van. Érthetetlen helyzetben érezte magát.

— Bocsánat asszonyom, de oly rossz a

szemem. A hangja olyan ismerős. Hanem erről a verandáról lejárát is nyílt...

— Elbontottuk, mert az agarak mindig ott táboroztak. Tehát már járt itt, megérezte egy szer a kastélyt Dénes ur? Tessék kérem az ebédlőn át lejönni.

Dénes ezt az utat is tudta. Az ebédlőben csak a nagy pohárszék állt a helyén: más egyéb mind félre volt huzva, a képek leszedve a falról és háttal a sarokba támasztva. Azoláh suhancz hirtelen szívességet akart eszelekedni és kezdte egyenkint megfordítani és mutogatni a képeket. Lőtt nyul és szárnyasok. Egy kosár gyümölcs. A harmadik poros képet a fiu letörülte az ingujjával. Egy férfiarckép, rossz festés. Azután egy fiatal nő arcképe, rossz festés. De Dénes közelebb lépett és úgy nézte meg jobban ezt a képet. Még föl is emelte, s a világosságához ment vele.

— Nina! Mintha Nina volna.

Csendesen visszahelyezte a képet.

— Ninát juttatja az eszembe, a szép kis Ninát. A ki lefestette, semmivel sem volt különb, mint a kinek tervei szerint építették ezt a kastélyt. Az a másik arckép bizonyosan a férje. Szemközt néznek, egyforma ráma. Közösleges arc. Tehát Nináról fogok itt megtudni valamit. Az öreg asszony pedig a bodros fejkötőben senki más nem lehet, mint Málnéni, Zakhariás Flórisné. Ugy, ugy! Lám, egyszerre mennyire emlékezem.

Megvillant emlékezetében egy szép, barna

Bernády főkapitányról, Mikó főispánról emlékezett meg előbb. Gúnyos közbeküldések röp-ködtek a két név nyomában, de a gúnyos hahota akkor tört ki elementáris erővel, mikor Endrey elmondta, hogy a bírák, bírósági tisztviselők a függetlenségi pártra akartak szavazni, de nem szavazhattak mert — ugy mondák — rendelet jött a miniszteri bürokból:

— Ime az ideális választás! — csufolódott az ellenzék.

Endrey elmondta, hogy 50 frtot, 100 frtot adtak egy voksért.

— Bankdirektor volt a jelölt, — hangzott a baloldaltól.

— Kolozsvárról Gajzágó Ferencztől Mikó főispán részére 12,000 korona érkezett és másnap száz frtokkal akarták megvenni becsületes függetlenségi polgárok lelkét.

— Tetszik hallani? — riadnak Széll Kálmánra.

— És ez még főispán!

— Jog, Törvény, Igazság nevében!

A jobb oldalnak kényelmetlenek voltak ezek a közbeszólások. Idegeskedtek.

— Csak várjanak, lesz még más is! — fenyegetődzik Olay.

Hol van Széll?

Endrey pedig rátért a vásárhelyi véres jelenetre. Egyszerre észreveszik, hogy Széll Kálmán nincs a helyén.

— Hol a miniszterelnök? Hozzák be! Itt a helye a belügyminiszternek!

Tallán Béla kérőleg szól le a szélsőbalra.

— Éppen ebben az ügyben intézkedik.

— Akkor várjunk! Öt perc szünetet!

De hozzák már a miniszterelnököt.

A véres eset.

Endrey drámai erővel mondja el, hogy egyszeri kődobás után, előleges felszólítás nélkül löttek.

— Gyalázat! Gázság! — fakadt ki a szélsőbal.

— 12 lövés dördült el. Nagysokára jött egy csendőrtiszt, annak a csendőrök jelentést tettek, vállra a fegyvert s mint a kik jól végezték dolgukat, — sarkon fordultak.

— Gazemberek! Föl voltak bérelve!

— S a vizsgálat során kitűnt, hogy a csendőröknek senki sem állt ellent, valamennyi hátulról van meglöve.

Dübörögve zudult fel az elszörnyedés. Fáy feláll s ugy kiált Széll Kálmánra:

— Ez a jog és törvény!

A gyűlés lefolyásáról ezeket írja tudósítónk.

Rég nem volt oly látogatott ülése a Háznak mint ma Tíz óra után a karzatok már zsúfolva voltak, sőt a hírlapírói karzatokra is lehetetlen volt jegy nélkül bejutni. Széll Kálmán fél 10 órakor érkezett a Házba és rögtön magához kéréte Kossuth Ferenczet, majd Endrey Gyula és Kubik Béla képviselőket. Az értekezlet fél óránál tovább tartott, ez alatt a folyosón hire futott, hogy Széll Kálmán napirend előtt proponálni fogja, küldjön ki a Ház a helyszínére egy parlamenti vizsgáló bizottságot: A függetlenségi e szárnyra kapott hirt a folyosón természetesen nagy örömmel fogadták, azonban valamivel később, már erősen tartotta magát a hír, hogy a miniszterelnök csupán azt fogja javasolni, hogy a miniszterium kebeléből küldessék ki egy vizsgáló biztos. A milyen örömmel fogadták a függetlenségi az előbbi hirt, épp ugy elkedvelenítette őket az utóbbi. Csoportok keletkeztek és vitakoztak, így mult az idő, midőn 11 óra után megszólalt az elnöki csengettyű.

A folyosóról bevonultak a képviselők a terembe és kezdetét vehette a marosvásárhelyi választásnak folytatólagos tárgyalása.

Az ülésterem már az ülés megnyitása után megtelt képviselőkkel. A karzat tele volt. A kedv békésre hajlott s a függetlenségi párton tréfálkozva emlegették:

— Kár lesz ezt a szép karzatot megcsalódtatni!

Mikor Tallán elnök megjelent az elnöki emelvényen, a terem képe fölötte érdekes volt. Jobboldal és baloldal feketéllett az emberek tömegétől. A függetlenségi párt teljes számmal megjelent.

Az első perczek, mikor a jegyzőkönyvet olvassák, csendben teltek el. Egy-egy helyre kiáltás árulta csak el az izgatottságot. Mikor az elnök rendes előterjesztését megtette, a függetlenségi megéljenzték a nemzetiségi törvény revízióját kérő törvényeket.

Zajos halljukozás közt jelentette az elnök, hogy napirend előtt szót kértek Győry Elek, Endrey Gyula, Kubik Béla és Olay Lajos, interpellálni kíván Lakatos István, Fáy István, Papp Elek, Dienes Márton.

Az interpellációkat 12 órára tüzték ki.

Győry Elek kijelenti, hogy ő a házszabályokhoz kíván csak szólni. A házszabályt tegnap az ülés végén megsértették és nem lehetett korrigálni, mert bezárták az ülést. (Zaj jobbról.) Most kívánja ezt megtenni. Bartha tegnapi indítványa, hogy az üléseket napolják el, jogos volt. Ama sajnós, fájdalmas vérlázító esettel szemben tanácskozni nem lehetett, ez nem napirendi indítvány volt.

Győry Elek: Berzeviczynek van legkevesebb joga közbeszólni, mert alelnök korában szintén megsértette a házszabályokat. Tegnap itt oly szavazás történt, mely teljesen házszabály ellenes volt. Az elmulasztottat pótolni lehet, ha tiszteletben akarják tartani a házszabályt. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Berzeviczy Albert: Az az általános tiltakozás, mely a jobboldaltól hangzott Győry szavaira — —

Zaj a szélsőbalon: Nem hallottuk a tiltakozást.

Berzeviczy: A szót is elragadta a közbeszólásra. Győryt el nem fogadja annak megítélésére, van-e neki joga véleményt mondani. A házszabályok világosan rendelkeznek és ő a házszabályok értelmében járt el.

Győry Elek: Tisztelet Berzeviczy érdemeit.

Berzeviczy: Viszont.

Győry: Mikor az elnöki székben ült, nem jól ismerte a házszabályokat.

Horánszky Nándor: Mikor a pártközi egyezmény volt, a tuloldalról.

Polónyi: Melyik tuloldalról? Az akkori tuloldalról?

Horánszky: Az akkori tuloldalról négyes bizottságot indítványoztak a házszabályok rendezésére, melyben részt vett Tisza István, Fejérváry báró, Győry Elek és a szólv. (Polónyi közbeszól) Polónyi ur tagja sem volt a bizottságnak. (Zajos derűtség.) Ez a bizottság abban állapodott meg, hogy a napirendnél névszerinti szavazás ne legyen és ezen az alapon létesült az egyezmény. (Zaj a szélsőbalon.)

leány, akivel sokat táncolt, a kit elkísért majálisokra, a visegrádi kirándulásokra. A bokrétaíróról mindig ő gondoskodott; a legyezőjét, köpenyét ő őrizte. Mikor hazajött Zürichből, neki panasolta el legbizalmasabb elkeseredéssel nagy csalódását. Lesújtó, megdöbbentő igazságtalanságról beszélt akkor. Elvitte tervrajzait, megmagyarázta. Milyen kedves otthon volna ez a kastély egy családnak. Messziről is hogy magára vonná mindenki figyelmét. Persze, föl kellene építeni, hogy ez mind bizonyos legyen, hogy a páratlan igazságtalanság kővé válva álljon ott valahol. De most nincs egyéb hátra, mint elégetni a papirost és megszabadulni tőle. Jószívű és jókedvű leány volt. Nevetett, vigasztalta és szépen összegöngyölgette a vastag papirokat. Nem engedte, hogy elégesse. Nem is akarta visszaadni, pedig sokszor kérte. Azután Berlinbe ment, külföldön járt, állami ösztöndíjjal utazott. Csak rövid időre jött haza, ritkán látta már Ninát.

Most már tud mindent. Ninánál ott maradtak a tervek és mikor férjhez ment, vagy örökséghez jutott — mert vagyontalan lány volt — építették ezt a kastélyt. Terv volt hozzá, hát annak felhasználásával is takarékoskodtak.

Zakhariásnéától majd megtudja, mi lett Ninával.

Az öreg asszony már ott várt a lakása előtt s az ajtónál egy nagy kendővel üzte el a legyeket.

— Uri kastély ugy-e? A föltételek előnyössek. Némi takarékpénztári teher, de az maradhat, mert amortizációs. Na édes uram, ej no! Soha sem hittem volna, hogy itt találkozunk. A közlekedés nagyon jó. Ha tetszik Kolozsvárra, ha tetszik Váradra. Bizonyosan házasság már Dénes ur! Hiszen jó ideje mult már . . . Persze, persze. Nem jut eszembe az esztendő. Édes Dénes ur, minden bizonynyal jó, okos házasságot kötött. Eltaláltam? A gyerekeknek is igen jó hely volna ez.

Dénes nagy örömet fejezte ki, hogy Zakhariásné ő nagyságához hozza a megbecsülhetetlen véletlen. Hogyan, csakugyan tudja még a nevét. És tudja, hogy földek is járnak a kastélylyal és köfajtés, ha tetszik mérsékelés.

— Jöjjön a szobába, Dénes ur. Egy kis kávé bivalytejjel. A vonatot azért nem szalasztja el. A jövő esztendőre a gyorsvonat is meg fog állni. Katonáságot pedig erre a vidékre soha sem szállásolnak, nyugodt lehet. Nina szeretett is itt lakni, csak itt érezte magát jól, mert beteges szegény, s ön rá sem ismerne, ha látná! Fürdőkre jár, ásványvizet iszik. Mind hiába. Ugy-e milyen vidám, enni való kedves lány volt! Édes Dénes ur, ha Ninának csak egy kis vagyona van, ha többet mehet színházba, koncertbe — az a lány nagyszerű pártit csinál. De hisz ön jól ismerte. Hanem hát uri szegény lányuál mindjárt felszámítják: ennyi kell neki öltözetre, ennyi fürdőre, puczra, parádéra. Nina okos volt, belátta, hogy biz ez

igy van. Elmaradt mindenhol, nem járt sehova, csak valami ruhaosztó egyletnek gyűjtögette, meg szabta-varrta a gyermekruhát. Hiába beszéltem neki. Bükki Gyuri ott járt körülötte, szerette. Nem emlékezik rá? Erős, szép fekete ember volt a Rézaljáról. Nem is szegény. Bizonyosan találkozott ön vele, hisz mikor Dénes ur járt a házhoz, Bükkit eleget láthatta, csak-hogy még diák volt. Igen ám, ha Ninával birni lehetett volna! Bükki megmondta nekem, hogy feleségül szeretné venni Ninát. A megátalkodott leány nem örült ennek semmit. Fenyegetődzött, hogy majd tudja, mit tesz. Egy kanálban valami, egy kis papirosban valami, egy pohárkában valami — épen elég. Édes uram, talán egy kis tejet vegyen a kávéhoz. A vaját is ajánlom.

Dénes eltolta maga elől a csészét, a tányért, a vaját, a retket.

— Nagyon szomorú volt akkor Nina kisasszony? — kérdezte.

— Szavát sem lehetett venni. Került mindenkit. De utójára is, édes uram, minden lánynak a sorsa, hogy férjhez menjen. Bükki ur oly becsületes, oly szeretetreméltó és még egy kis örökség is lendített a sorsán. Bolond volna, Nina . . . Kire vársz, mit remélsz? . . . Dénes ur, tessék rágyújtani. Hozzászoktam a dohányfüsthez. Bükki nagy pipás . . . A mint mondom, Bükki nagyon szerette Ninát és teljesítette minden kívánságát. A fiatal asszonynak néha különös kívánságai voltak. Például ez

Bartha indítványa napirend-indítvány volt. (Zaj.) Akkor tekernék ki a házszabály nyakát, ha nem úgy járna el a Ház, a mint eljár. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza nem fogadja el a paktum tárgyalás dolgában elfogulatlan interpretátornak Horánszkyt. A szóló és elvbarátai már a tárgyalások alkalmával védelmet akartak azok ellen, a kiktől már akkor tudták, hogy a házszabályokat maguknak akarják csinálni. (Zajos derűtség.)

Horánszky visszautasítja ezt a gyanúsítást.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy ő is egészen úgy értelmezte a házszabályokat, a mint tegnap az elnök magyarázta.

Kéri, térjenek át a napirend előtti vitára.

A marosvásárhelyi mandátum.

Endrey Gyula: Tisztelt Ház! Szemtannja voltam a marosvásárhelyi választásnak és az ott történt vérengzésnek, személyes tapasztalataim alapján beszélhetek tehát az ottani alkotmányértékről és az legszentebb emberi jogok megbántásáról, a melyek megtorlást követelnek.

A marosvásárhelyi intelligenciának kérése, forró óhajta volt, hogy az a képviselő, akit meg is választottak, ha függetlenségi programmal lépett is fel, okvetlenül bejusson a parlamentbe. Nem csak függetlenségi részről hangzott fel ez az óhajta, hanem a kormány párti érzelmű közhivatalnokok részéről is, akikről pedig jól tudjuk, hogy Széll Kálmán befolyása alatt állnak.

Abban a kerületben, ahol a kormánypárt jelöltje győzött, éppen ellenkezőleg állt a dolog. Eklatáns bizonyosságul szolgál erre a következő eset:

Egy bírósági jegyző a függetlenségi párt jelöltjére szavazott le.

— No, ebből se lesz kuriai bíról! (Derűtség.)

Csodálkozva kérdeztem erre a bizalmi férfiktől, akiknek egyike mondta ezt a talán találó megjegyzést: hogyan gondolhatnak ilyet Magyarország igazságügyminiszteréről.

— Bezzeg, — mondták a jó marosvásárhelyiek, nem így volt ez Szilágyi idejében. De most, sajnos, így áll a dolog.

És a marosvásárhelyieknek igazuk volt.

Gajdó Ferenc kolozsvári polgártól Mikó főispán címére tizenkétezer korona érkezett a választások előtt és a következő napon bizonyos száz forintokról kezdtek beszélni, amely összeget választó polgárok kaptak.

A tények száraz konstatálása ez, de élénk világosságot vet a jog, törvény és igazság korszakára.

Pichler Győző: Ez se különb a Bánffy-korszaknál.

Endrey Gyula: Igaza van tisztelt képviselőtársamnak. Egymást érték ott a legtörvénytelenebb visszaélések.

Hentaller Lajos: Ne beszélj addig, míg be nem jön a miniszterelnök.

Thaly Kálmán: Hol van Széll Kálmán? Itt a helye. (Zaj.)

Polónyi Géza: Hozzák bel! (Derűtség.)

Elnök: Kéri az ellenzéket, hogy ne zavarja a tárgyalásnak nyugodt menetét. (Széll ezalatt bejön az ülésrembe.)

Endrey Gyula: Ezután részben saját tapasztalatai, részben kompetens egyénektől hallott értesülések alapján elbeszéli a vérengzés részleteit, miközben az ellenzékéről heves kifakadások hangzottak a kormány ellen.

Mikor a halottakat megvizsgálták, kitűnt, hogy a mannlicher-lövések legnagyobb része hátulról történt. (Zaj.)

Bartha Odón: Hallatlan.

Mikor a polgárság megriasztását, mikor a kiömlő vért láttam, felmentem az első kerületi választási elnökhöz s panaszt emeltem a visszaélések ellen. Ő pedig kijelentette, hogy nem az ő kerületében történt a választás és így nem érzi magát feljogosítottnak arra, hogy intézkedjen.

— Akkor törvénytelennek mondtam a választás eddigi lezajlását s követeltem, hogy halasszák el a választást. Ami persze nem történt meg.

Hentaller Lajos: Minek is, hiszen csak négy ember halt meg.

Endrey Gyula: Valóságos szőgyenfoltja ez alkotmányos életünknek, amely megtorlást követel. (Helyeslés a bal és szélső baloldalon.)

Öt perc szünet.

Kubik képviselő szintén elmondja az esetet.

a kastély. A mikor először itt jártak, Ninának nagyon megtetszett a hely. Be szeretne itt lakni, csendben, elvonultan. Egy csinos ház ha volna, de nem olyan, mint a többi, örökre boldogan élne benne. Bükki mindenbe beleegyezett, pedig az építész le akarta beszélni, mirevaló ilyen elhagyatott helyen az a cifra. Mert Nina a maga esze után kívánt egy olyan kastélyt, a milyennek őn ezt látja. A mig építették, itt lakott a faluban és minden nap nézte, hogyan épülnek a falak. Boldog volt, mikor elkészült és szobáról-szobára futkosott. Egy kicsit mégis sokba került az építkezés. De őn meg tudja ítélni, hogy ez nem közönséges udvarház vagy villa. Talán meg is bánta Bükki, hogy engedett Nina szeszélyének. Ejha, mért ne mondanám meg — őn régi ismerős. Egy kis kölcsönrel kellett segíteni. Bükkit ez bosszantotta. Tudja Dénes ur, urak nem épen a legtalálhatóbb szavakkal élnek s neki is volt néhány olyan szava, a mi nem tetszett Ninának.

— Olykor civődtek is — szólt közbe Dénes Pál csöndes hangon.

— Valakitől talán hallotta őn, Dénes ur?

— A kastély miatt megbomlott köztük a házastársak jó egyetértése? Nina nem volt boldog? Mondja csak asszonyom.

— Azt hiszem, az a baj, hogy csak ketten lakhattak a kastélyban. Egy kicsit mégis téves ez egy pár embernek. De Nina nem akart innen máshová menni. Az orvosok pedig azt

mondták, hogy ez a levegő éles neki, jobb lesz másfelé.

— Elváltak?

— Hogy érti ezt Dénes ur? Nem. Elköltöztek innen. Nina nyáron fürdön van. Télen hol itt, hol ott, mert beteges s egyszer az egyik hely, máskor a másik jó neki. Mivel pedig már ide alig költöznek vissza, tehát Bükki eladja a kastélyt. Nem tulságos az ár Dénes ur. Még annyi sem, a mennyibe került.

Dénes Pál a széken hátradőlvé hallgatott. Az öreg asszony a csészéket és asztali kendőket kezdte összeszedgetni, és csörömpölt a kanallal meg a tálczával.

— Asszonyom, a kastélyt megveszem.

— Jól jár vele, nagyon jól. Tessék az ügyvéd urhoz fordulni. Itt a címe. Váradon lakik. Ne késlekedjék, mások is alkuszhatnak rá. Megirhatom Bükkinek, hogy komoly szándéku vevő jelentkezett?

— Miért nem Bükkinek, a ki ezt a kastélyt a maga izlése szerint építtette?

— Mert az efféle dolgok a férfira tartoznak.

— De kérem, mégis ha megirná Ninának, hogy én...

— Megírom Dénes ur. Miért ne írnam. Tehát őn megakarja venni a kastélyt?

— Igen! Azt hiszem megalkuszunk.

Dénes Pál szomorúan elgondolkozva ment a vasúti állomásra. A mig a vonat megérkezett, mindig a kastélyt nézte.

Széll Kálmán miniszterelnök a folytonos zajban kijelenti, hogy ő az igazságot keresi s kiküld egy vegyes bizottságot, melynek tagjai: Sélley miniszteri tanácsos, Stesser csendőr felügyelő, helyettes hadbíró és a marosvásárhelyiellenzék egy tagja. A mulasztások is meg fognak toroltni. (Kialtások: Főispán!) Csak a mitológiában van az, hogy ha a zajgótengerbe a legelső embert beledobod a tenger lecsendesül. (Taps jobbról.) Várjuk az eredményt nyugodtan.

Plósz igazságügyminiszter, az Endrey gyanúsítását a bírák pressziójáról visszautasítja, míg azt bizonyítani nem képes, s ez ideig szava hihetőségében is kételkedni fog. (Perczekig zaj. Rendre! Renre! felkiáltások a baloldalon.)

Le az elnökkel.

Elnök: Nem hallotta a sértést.

Dübörgés, fülsiketítő láрма keletkezett erre. Közbe füttyölés és le az elnökkel! Abczug! felkiáltások.

Endrey Plósz elé megy s felé kiáltotta:

— Ezért majd számol!

A láрма és folytonos »Le az elnökkel« »Abczug Plósz« felkiáltások óriási módon nőttek e jelenet után.

Elnök felfüggeszti az ülést.

Erre a jobb oldal kezdett Plósz mellett tüntetni s balról sürűbb lett a »kivele« felkiáltás.

Endrey Plósz után rohant és inzultálni akarta, azonban a mellette állók megfogták.

Egy óriás szünet következett erre, mely idő alatt a miniszterelnöki szobában tanácskozás volt. Három óra után a szélső baloldal követelte az ülés megnyitását s a mindjobban növekvő türelmetlenség folytán elnök kénytelen volt az ülést ismét megnyitni.

Szünet után Plósz igazságügyminiszter kijelentette, hogy Endrey jellemtét sérteni nem akarta. Endrey ez elégtételt elfogadta.

Holnap ismét interpellációk lesznek.

Bécs és Budapest.

— A népszámlálás eredménye. —

Megérkezett Bécs városának népszámlálási eredménye, melyet érdeklődéssel várt minden magyar ember. Mert tagadni nem lehet, vetélkedés van Bécs és Budapest között, mely utóbbi erős konkurensévé fejlődött az egykori összbirodalom fővárosának. Nos hát, anélkül, hogy örvidenénk bárkinek a hátramaradásán, vagy hanyatlásán, örömmel konstatálhatjuk, hogy Budapest sokkal erősebben, éppen kétakkora mértékben fejlődött, mint Bécs.

Bécs lakossága a népszámlálás hivatalos adatai sz rint 1.637.647 lélek, a szaporodás tehát 293.750.

Budapest lakossága, mint tudjuk, 729.383 lélek, szaporodása 223.620.

Ime tehát Budapest, bár csak félakkora város, majdnem ugyanannyival szaporodott, mint Bécs. Százalékokban kifejezve

Bécs szaporodása 21.8 százalék.

Budapest » 44 »

Ez olyan örvidetes eredmény, melynek tanulságait bővebb fejtegetés nélkül is mindenki belátja. És növeli az eredmény jelentőségét, hogy ezt a népszámlálási eredményt is csak

Gross-Wien létesítésének köszönhetik. 1890. december 19-én szentesítette a király azt a törvényt, mely 46 falat egészen és ötöt részben Bécshez csatolt s ezzel az osztrák főváros lakosságát 524,598 lélekkel és olyan kerületekkel gyarapította meg, melyekben sokkal erősebb a fejlődés mértéke, mint Bécs régi belső kerületeiben.

Ha a fejlődés aránya továbbra is ez marad Bécsben és Budapesten is, akkor Budapest körülbelül harmincz-harminczöt év alatt utoléri és el is hagyja Bécsset, ami körülbelül két és fél millió — három millió lakosságnál fog megtörténni.

Most már körülbelül össze lehet állítani az ország legnagyobb városainak a sorát, érte azokat, melyeknek több mint 40.000 lakosuk van. Az eddigi adatok szerint a sor így alakul:

1. Budapest	729.383 lélek
2. Szeged	104.007 „
3. Szabadka	83.940 „
4. Debreczen	73.417 „
5. Pozsony	61.944 „
6. Hódmező-Vásárhely	61.200 „
7. Zágráb	57.930 „
8. Kecskemét	56.997 „
9. Arad	53.833 „
10. Temesvár	50.860 „
11. Nagyvárad	48.433 „
12. Kolozsvár	48.027 „
13. Pécs	42.423 „
14. Ujpest	41.179 „
15. Miskolcz	41.100 „ *)

*) Megjegyzendő, hogy a katonaság csak Budapesten van hozzá számítva a lakosság létszámához.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Febr. 9. A pénzügyi bizottság ülése a város házában d. u. 8 órakor.
 Febr. 9. Vegyes bizottsági szemle az új honvédlaktanya ügyében.
 Febr. 14. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.
 Febr. 20. Bizottsági ülés a belényesi kórház ügyében a vármegyeházán d. e. 10 órakor.
 Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tüzoltó őrtanyán.

* **Fetser Antal apáti kinevezése.** Néhány napja megirtuk már, hogy értesülésünk szerint Fetser Antal kanonok legközelebb cholti apáttá fog kineveztetni. A hivatalos lap tegnapi száma közli a kinevezést. A királyi kézirat szövege a következő:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére Fetser Antal nagyvárad latin szertartású székesegyházi kanonoknak a Szent Péterről nevezett cholti címzetes apátságot adományozom.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Dr. Wlassics Gyula s. k.

A cholti apátság, melynek címét Fetser kanonok kapta, egyike a legrégebbi apátságoknak, 1220-ban már szerepelt a magyar történelemben. A török világban elpusztult az apátság, csak a czime maradt meg, melyet folytonosan adományoztak a magyar királyok. Legutóbb e címet Csáky Károly gróf, a mostani váci püspök viselte. Az új apátot a napokban fogja Ó Eminentiaja benedicálni.

* **Pótsorozás.** A kisváros háza sorozó termében e hó 20-án pótsorozást tartanak. Körülbelül husz legény fog mérték alá állani. A sorozó bizottság elnöke Miskolcz Árpád megyei alszámvevő lesz, a honvédség részéről Lukács Géza őrnagy, a közös hadsereg részéről pedig Lausch Károly őrnagy vesz részt, a város részéről pedig Darvassy Lajos katonai tanácsos.

* **Adomány Szent Antal kenyérére.** Tóth János budapesti lakos — ki hivatali állása és lakásának elhallgatásával a Nagyvárad olasz-i róm. kath. plebánia templomban elhelyezett Szt. Antal-szobra előtt tett fogadalmához képest, mert kérése meghallgattatott, kezéhez 30 koronát küldött Szt. Antal szegényeinek kenyérré, — fogadja e lapok útján a hetenkint kedden 240 kg. kenyérben részesülő nagyvárad-olasz szegények részéről — de részéről is hálás köszönetemet. A boldogságos Szűz hatalmas oltalma és pártfogása és Szt. Antal esedezése és közbenjárása mellett a jó Isten áldását esdem le rá. Nagyvárad Olasz-i, 1901. február 8-án. Dencs János, tb. kanonok, esperes pleb.

* **Sipos Árpád balesete.** Mely részvétellel értesültek városunk lakói tegnap déltájban a megindító szerencsétlenségről, mely közéletünk egyik vezéralakját, a minden körben nagy tiszteletnek és népszerűségnek örvendő Sipos Árpád jogtanárt érte. Tegnap d. e. 11 óra után a püspöki palotában volt s a bibornok Ó Eminentiaja, ki mindig nagyrabecsülte a kir. kath. jogakadémia e derék tanárát, kihallgatáson fogadta őt. Szokott szeretetreméltó kedvességgel beszélgetett vele s audiencia után nyájasan bocsátotta el magától. Sipos jókedvűen jött le a lépcsőkön az emeletről, mikor azonban az utolsó előtti lépcsőre ért, hirtelen erős szédülés fogta el s eszméletlenül összeesett. A portás s a cselédség többi tagjai segélyére siettek, az udvarmester szobájába vitték, lefektették s gondos ápolás alá vették. Fetser Antal oldalkanonok nyomában intézkedett, orvos után küldött. Elsőnek dr. Mayer László tiszti orvos jelent meg s minden lehetőt megtett a beteg megmentésére. Az első kísérlet után némileg jobban lett, néhány perczre magához tért, majd ismét visszaesett aléltóságába. Gyermekeit is csakhamar tudósították a szerencsétlenségről. Leánya mindjárt meg is jelent s utána a rokonságból is többen. A beteg állapota a délután folyamán súlyosbodott, hazaszállítására gondolni sem lehetett. Az esti órákban állapota egyre aggasztóbbá vált. Láza óriási fokra emelkedett. Feladták később az utolsó kenetet is. Az aulában a részvét látogatások egymást érik. Az orvosok consiliumot tartottak.

* **A nyugdíjszabályzat módosítása.** Nagyvárad városánál voltak olyan esetek, amikor ép, munkabíró tisztviselőket nyugdíjaztak, akik aztán a nyugdíj mellett más jól dotált állást foglaltak el. Már régi óhaj és ugy a város, mint a nyugdíjalap és a városi pénztár érdekében szükséges a nyugdíjszabályzat olyatén megváltoztatása, hogy a jövőben csak az élveze a várostól a nyugdíjat, aki munkaképtelen, vagy leszolgált a 40 évet. A szabályrendelet módosítását tegnap kezdte tárgyalni a nyugdíjbizottság. Kényes kérdésnek találták s egyik másik bizottsági tag titkos szavazást kívánt arra, hogy a nyugdíjazást kérő tisztviselőt a hivatalos orvosi bizonylat daczára felülvizsgálják-e vagy sem. Ezt nem fogadták el, hanem akként szövegezték, hogy ha a nyugdíjbizottságnak csak egy tagja kéri is a felülvizsgálatot, azt el kell rendelni. A felülvizsgálatra a törvényhatóság jelöl ki évről-évre kebeléből 3 orvos tagot. A szabályzatnak ez a leleményesebb módosítása. Tegnap nem fejezték be a szabályzat tárgyalását, hanem egy újabb ülésen tárgyalják.

* **Elhunyt ifju.** Mély részvétellel értesülünk egy kiváló szorgalmu, tehetséges ifju haláláról. Toronyi István bécsi lazarista, rövid szenvedés után elhunyt. A rokonszenves ifju Váradon a prem. rendiek gymnasiumában végezte kitűnő eredménnyel tanulmányait s ez alatt a Szent Vincze-intézetnek volt növendéke. Tegnap érkezett hozzánk halálának híre s bizonyára lesújtólag fog hatni váradi ismerőseire és osztálytársaira.

* **Hymen. Andriška** Károly nagyvárad i partestületi alelnök szép és kedves leányát, Ilonkát f. hó 7-én eljegyezte Kajtor György ártándi jegyző, a biharmegyei jegyzői kar egyik szorgalmas, rokonszenves tagja.

* **Felülfizetések a karácsonyfára.** A biharmegyei és nagyvárad i Erzsébet leányvárház karácsonyfájára a következő adományok folytak be:

Özv. Rác Andrásné 1 korona 20 fillér, Kenéz Sándorné 2 kor., Veres Milli 1 kor., Kenéz Sándor 1 kor., Darvassy Lajosné 1 zsák zöldség, Olasz Elemérné 10 kor., Báró Luzsenszky Lenke 4 kor., Tóth Imréné 2 kor., Beliczay Kata 2 kor., Stépán Istvánné 5 kor., özv. Tulics Józsefné 2 kor., Papp György 2 kor., Fábri testvérek 2 kor., Szirmai és Nagy 1 kor., Sebő Imre 2 kor., Oláry Gyula 14 pár harisnya, Weiszlovits Adolf és fiai 2 kor., Rozenzweig Róza 1 kor., Freiburger 1 kor., sütemények, Frölich János 2 kor., Láng József 5 dr. imakönyv 4 dr. képeskönyv 24 dr. iron 12 dr. penna tokés tartó, Stern 40 fill., özv. Lukács Jánosné 4 kor., Valaki 1 kor., K. K. 40 fill., Széles Lajosné 1 kor., Péchy Antalné 2 kor., Szilágyi Gézáné 1 kor., Materny Imre 1 kor., Szabó Lászlóné 1 kor., Mertz Nándor 1 kor., Szimonisz Arnoldné 1 kor., özv. Giraud Ottoné 1 kor., özv. Schwartz Abrahamné 3 kor., Lichtmann Mórné 2 kor., Tóth Jenőné 4 kor., özv. dr. Mayer Ágostonné 4 kor., Nagy Lajosné 4 kor., Markovits Antalné 20 liter zsír, N. N. 2 kor., özv. Böhm Ferenczné 1 kor., Benecik Sándorné 1 kor., Roskovits Rózsika 1 kor., Fekete János 40 fill. Lőrincz Samu 1 kor., Kovács István 20 fill., Pintér Ferencz 60 fill., Kubik István 40 fill., Kopfen Erzsébet 8 fill., Kopfen János 20 fill., Lakos György 20 fill., Orbán Pál 20 fill., Sz. N. János 20 fill., ifj. Szép János 40 fill., Várad i Andris 20 fill., Lengyel Lajos 40 fill., Paisz János 10 fill., Kemény István 50 fill., Szabó Károly 60 fill., Benecik Imréné 60 fill., Bagossy Mihályné 16 fill., Berzsekni Rozvány Erzsébet 3 kor., özv. Csáky Györgyné 50 fill., Sebestyén Lajosné 4 kor., Schlauch Jozefin 10 kor., 10 dr. nyul, Kubitsek Katalin 10 kor., Egy Valaki 10 kor., Másik Valaki 10 korona.

(Folytatása köv.)

* **A marosvásárhelyi választás áldozatai.** A minapi véres választásról a következő kimutatót közlik:

Összesen tizenegyen sebesültek meg, kik közül kevéssel a sortüz után meghalt kettő: Lengyel Pipás István szántóvető és Nagy Dani molnármester. A kórházba szállítás után meghaltak: Izsák Mór szobafestő és Simon János asztalossegéd. A sebesültek közül eddig ötnök a neve ismeretes, egymint: Borbándi József 14 éves tanoncz a karján sebesült meg, Kovács János kocsis a lábán, Mátyás János a lábán, Hock János ákosfalvi lakos nagy sérüléssel a lábán, Simon György súlyos sérüléssel a lábán. Ezek közül kettő szuronysebet kapott.

* **Meggyilkolt család.** Véres gyilkosság történt Német községben. A község egyik derék polgára és ennek családja rablógyilkosságnak esett áldozatul. Bogner Mihály bérli a községi nagy korcsmában lakott, a hol sok átutazó vendég fordult meg. A hét elején három ismeretlen vidéki ember szállt meg a korcsmában. Bogner korcsmáros a három idegent az stállóba küldte éjszakra, a mit az utasok el is fogadtak. Bogner Mihály este 11 óra tájban, a mikor a többi vendég is elment, bezárta az üzletet és családjával együtt nyugodni tért. Másnap hajnalban a falubelieknek feltűnt, hogy a korcsmaajtó zárva van s daczára a dörmögölésnek,

nem nyitották föl. A községi kondás reggel benyitott az istállóba és ott Velbás Illés kocsiát megkötözve találta a jászol alatt. A kondás föloldotta a kocsiat és együtt bementek Bogner lakására, a hol a korcsmárost, feleségét és két gyermekét nagy vértócsában halva találta. A csendőrség megindította a nyomozást s rövid kutatás után sikerült a gyilkosokat Máté Imre, Ravasz Ferenc és Mányi András gyalai lakosok személyében elfogni. A gyilkosok csak akkor ismerték be szörnyű tettüket, a mikor a Bognerék ékszerének egy részét Máté Imre lakásán megtalálták. A korcsmárosnak a napokban kellett 500 forint házbért fizetnie. Ez a pénz a szekrényében volt, de a rablók magukkal vitték ezt is. A gyilkosokat bekísérték a törvényszékhez. A négy halat a tegnap temették el óriási részvét mellett.

* **Diszes temetés.** Tegnap délben nagy részvét mellett ment végbe a derék aggastyán: *Buzáth* István földbirtokos temetése. A gyászház udvarát teljesen megtöltötte a résztvevő közönség, köztük volt városunk intelligenciájának jó része, Sal Ferencz, dr. Grósz Albert, Cziffra Gerő, Glatz Antal, dr. Bulyovszky József, Markovits Antal, Szunyogh Péter, Kiss Elek, dr. Miskolczy Ferencz, Miskolczy Árpád, Meskő Boldizsár, Fráter Kálmán, dr. Fráter Imre, Serényi Gusztáv, Kádár László, Némethy Károly, Bereczky Géza stb. A gyászszertartást, valamint a requiemet *Dencs János* tb. kanonok végezte segédlettel. A koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. A diszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

* **Kereskedelmi tanfolyamot** kitűnő sikerrel végzett kisasszony, ki a könyvvezetést is érti, továbbá az írógép kezelésben is kitűnő jártassággal bír, állást óhajt nyerni. — Czim a kiadóhivatalban.

* **Bosszuálló testvérek.** Megrendítő eset történt e hó 5-én Visnyón, a hol egy jó módú gazdaembert a saját testvérei agyonütöttek. Ezelőtt két hónappal halt el az öreg Hudák Ferencz, a ki, mint afféle özvegy ember, az egyik fiánál Hudák Antalnál lakott. A hetven éves öreg ember alig pár napi betegeskedés után meghalt, a nélkül, hogy a másik két fia: Hudák Tamás és Hudák József beszélhetek volna vele. A temetés után a községi előljáróság leltározta az elhunyt vagyonát, de már akkor több értékesebb holmi hiányzott. A két testvér állítása szerint a hiányzó dolgokat a legfiatalabb testvér, Hudák Antal dugta el. Tegnapelőtt a három testvért az árvaszék beidézte Nyitrára. Este felé indult vissza Visnyóra a három testvér. Gyalogosan mentek és az uton ismét szóba került a hagyaték, a mi miatt éles disputáció fejlődött ki, majd pedig összeverekedtek. A megrövidített testvérek vad haragjukban agyonverték testvérüket Hudák Antalt. Mikor borzasztó tettük tudatára ébredtek, meggyilkolt testvérük tetemét bedobták egy vizmosásba. De a meggyilkolt ember felesége, mikor már hazatértét nem tudta bevégni, elment a csendőrhöz. A csendőrök kérdőre vonták a két testvért, a kik töredelmes vallomás után megmutatták a helyet is a hová testvérük véres testét bedobták. A gyilkosokat bekísérték a nyitrai törvényszékhez.

TANUGY.

Népnevelési Közlöny. Tegnap jelent meg a biharmegyei népnevelési egyesület hivatalos értesítője, a »Népnevelési Közlöny« ez évi 2-ik száma gazdag, változatos tartalommal. Cikkek között az »Záróvizsgálatok eltörlése«, »Az Egyesült Államok oktatásügyének általános jellemzése« (Szűcs Izsóttól). Ezenkívül a rendes rovatok tartalmaznak érdekes közleményeket.

IRODALOM.

»**Az állatok világa.** Brehm hatalmas művéből, amelynek magyar kiadása most indult meg, a második füzet is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok rendkívül érdekes életét festi a szerző azzal a bámulatos közvetlenséggel és azzal a mesteri leirással, amely a munkát az egész világon kedvelté tette. Ennek a második füzetnek a szövegét kilencz kitűnő rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatu műlap és egy színes nyomatu műmelléklet. Az állatok világa Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest, Váci-körút 78.) jelenik meg s minden könyvkereskedésben megkapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készsége-sen küld.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Baba.
Vasárnap: (d. u. Böregér.
(este: Boccaccio.

Grengoire.

Banville Tódor egy felvonásos vigjátéka került tegnap előadásra.

A darab cselekménye XI. Lajos korában Toursban játszódott le. Lajos király (Peterdy) kedvelt hívének Simon kereskedőnek (Bognár) házában ebédel, hol még jelen vannak rajta kívül a szép Nicole (Balázs Olga) ki még csak 24 éves s már is özvegy és Le Daim Olivér (Szarvasi), a borbélyból lett udvari nemes. Beszélgetés közben feljön a szó Grengoiréről (Nyáray), egy rongyos, de népszerű költőről, a kinek egy dala. »Az akasztottak balladája« közszájon forog, s ami egyenesen XI. Lajos ellen irányul. A király behivatja az utcáról a rongyos fiút, ki hogy éhségét csillapítsa az álnok Olovér ösztönzésére elszavalja, az akasztottak balladáját. Csak mikor már szavalatát bevégezte, tudja meg, hogy a király előtt áll. Bocsánatot esd tőle, s a király megszánya őt megbocsát és elhatározza, hogy Simon leányával Lujzával (E. Kovács Mariska) össze fogja házasítani, miután a fiu megvallotta, hogy azt szereti.

Közben kellemetlen hírt hall a király, s haragjában megparancsolja Grengoirenek, hogy egy óra alatt nyerje ki az »angyal« tetszését, mert különben felakasztatja.

Grengoire szavalatával s nemes szívével megnyeri a lány szerelmét, s a király megáldja az új frigyet.

A czimszerepben *Nyáraynak* egyik nagyon szép alakítását láttuk. Az éhség és büszke öntudatnak egymással való viaskodását hűen adta vissza s szavalatával nyílt színen tapsot kapott. — *Peterdy* haragjában kegyetlen, de különben jó szívu királyt adta szép sikerrel. *E. Kovács* Mariskától a megszokott kedves és gondos játékot láttuk. Kis szerepeikben jók voltak *Balázs Olga* és *Bognár János*.

Közönség nagyon kevés. (m-s) (a-r.)

A mai előadás. Ma, szombaton Audran nagy sikert aratott, bájos operettje: a »Baba« kerül előadásra. A szerepek a régi kiosztásban maradnak. Forrai, Lányi, Benkő, Nyáray, Pintér, Szilágyi játszanak a darab fő szerepeiben.

Vasárnapi előadások. Vasárnap két érdekes operett előadás lesz a színházban. *Délután* fél helyárrakkal Strausz operettjét, a *Böregéret* adják elsőrendű szereposztással, este pedig a *Boccaccio* kerül színre a czimszerepben Örley Flórával.

Igazságszolgáltatás.

Megrágalmazott községi bíró. Kardó biharmegyei községben 1898. februárjában nagy készülődések voltak a községi bíró választásra. Marián Mitrunak, az akkori községi bírónak sok ellensége volt, a kik nem akarták, hogy újra megválasszák. Az ellenpárt élén Szelezsán Péter, Filip Péter és Sandró Péter községi képviselők állottak, akik egyik nagyváradi ügyvéd után feljelentést is tettek Marián Mitru ellen, hogy nem akar a község vagyonával elszámolni s ép azért fegyelmi vizsgálatot kértek ellene.

A központi szolgabíróóság azonban, amelyhez Kardó község tartozik, nem talált okot a fegyelmi vizsgálat elrendelésére. Ekkor Marián Mitru tett bünyenyítő feljelentést a három képviselő ellen. Az ügy tegnap került tárgyalás alá a járásbírósnál, a mely a három községi képviselőt bűnösnek mondta ki a hatóság előtti rágalmazás vétségében és 3-3 napi elzárásra ítélte őket, mi ellen terheltek felebbezést jelenttek be.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

Február 9. Postás bál. (Zöldfa.)
Február 10. A nagyváradi nyomdászok táncestélye a Sasban.
Február 10. A munkás betegsegélyző egyesület mulatsága a Zöldfában.
Febr. 10. V. Velencei földművelők körének táncestélye.
Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
Febr. 16. Kath. Legényegylet bálja a Sasban.
Febr. 17. Tűzoltó bál a Sasban.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

24.

Május volt. A fiatal bükk-lombok sátoztak az erdő felett. A lemenő nap hosszú árnyékok vetett. A kis dalosok kara lassanként elhallgatott, elkezdte énekét a fülemüle.

Sibilla mind erre nem figyelt. Csak a hullámok dalát hallá, melyek vigasztalanul zengtek:

— Szegény gyermek — ily egyedül, ily egyedül.

— Ha másként látszik is, csak az elhagyott árva vagy. Senkid sincs, még Joachimod sem. Hisz nem vagy nővére. Oh! nagyapa, hát örökfelelváltunk? Hallgass reám. Hívd gyermeked magadhoz a mélységbe!

A virágos fűbe vetette magát, szemait behunyta, mert a nap aranyugara fájdalmat okozott, de a zárt pillák alól nagy könnycseppek hulltak. Érezte, hogy könnyei ily keservesen még sohasem folytak. Fájdalmas egy tizenhét éves leány keserve. De hisz itt sirhatott. Senki sem zavarja, senkisémet látja meg.

Csalódott. Valaki követte. Közvetlen közelébe állt, csak nem meri nevét kimondani.

— Sibillával szót reszkető hangon. Ily változást semmi féle varázslat nem idézhetett volna elő mint ezen szó. Villám árként járta át. Felugrott s Joachim előtt állt.

— Szegény kis Sibillám!

Kitarta karjait s ő keblén pihent. Sirt, nevetett a boldog gyermek, semmi után nem kérdezett s ahg tudta, hogy boldog volt.

Megtörtént, mit öt percczel előbb egyik sem sejtett, egyik sem akart. Elmondták, hogy szeretik egymást, forrón, mélyen most és mindörökké. El vannak jegyezve és érezték; egymást elhagyni sohasem fogják.

Mielőtt Joachim az apai házat felkereste, hogy elhatározta érzelmeit nem vallja be addig, míg olyan állást nem nyújthat neki mely születésénél műveltségénél fogva megilleti. Hogy éri el ezen célt, nem tudta. De akarja s van-e lehetlenség Joachim akaratainak?

Kitartóan követi célját, nem nyilatkozik addig míg azt el nem érte. Az a két nap, melyet a szülei házában fog tölteni, a munkának lesz szentelve, nem a szerelemnek.

Midőn az üdvözlésnél elpirulni látta, keze az övében reszketett, elhatározása megingott. Teljesen elfelejté azt, midőn belsőleg üszlönözve követte őt és a fűben sirva találta.

Ismertük a gyermek Joachimot, tudjuk a szenvedély mily ereje lakott kedélyében. Hogy ne szédítette volna meg a hirtelen nyújtott tüzes bor. De hatása különböző. Nemes természetű felfedozte az Istent a hatalmast, mely titkon *szunyadt* keblében.

A vad gyermek kezében a tüzesóvával, szivében a boszu-szenvedélyével magasra emelt fejjel áll Orsolya kisasszony előtt, merészen mondta: Elkezdem a jó harcot!

(Folyt. köv.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 117.

Idénybérl. 115 sz.

Nagyváradon, szombaton, 1901. febr. 9-én

B A B A.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Lancelot, novicius	— — —	Lányi Edith
Hillárius mester, felta láló	— — —	Szilágyi Dezső
Dö la Santröll gróf	— — —	Nyáray Antal
Lormoá gróf	— — —	Bérzi Gyula
Maximim, afya	— — —	Pintér Imre
Hillárius asszony	— — —	Benkő Jolán
Alézia, leánya	— — —	Forrai Ferike

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Tálalászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vásár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap vasárnap, február 10-én

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

B Ö R E G É R.

Operette.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal

Boccaccio.

Operette.

TAVIRATOK.

Harkányi hagyatéka.

Budapest, febr. 8. (Saj. tud. táv.) Az elhunyt Harkányi Károly leányát, Miklós Gyula volt borsódi főispán feleségét az örökségből kitagadta. Két fiának 300.000 forint örökséget hagyott. Miklós hitelezői megtámadták a végrendeletet.

A Krivány-ügy.

Arad, febr. 8. (Saját tud. táv.) Krivány a mai tárgyalás alkalmával már nem is beszélt, csak tejjével integetett igent, vagy nemet. A törvényszék elrendelte feleségének és leányainak kihallgatását. Ma az összes vádpontokat letárgyalták.

Hegyi plebános ügye.

Csongrád, febr. 8. (Saját tud. táv.) Hegyi plebánost a multkori dologban Zombay táblalabiró udvarias levélben becsitálta. Hegyi a szolgát kidobta. Végre mégis felment. A bíró kérdései közben egyszerre fölugrott és a bíróra kiáltott e szavakkal: »Ne faggasson!« A csongrádiak a vácsi püspöktől elhelyezését kérik. A képviselőházhoz is felirnak.

Politikai affér.

Budapest, febr. 8. (Saját tud. távirata.) Endrey képviselő *Plóss* igazságügyminisztert, a képviselőházban tett nyilatkozatáért a forma kedvéért ma provokálai fogja.

Elhunyt festő.

Budapest, febr. 8. (Saját tud. táv.) Vidsky János veterán festő ma Budapesten 74 éves korában elhunyt. A Szemere-minisztériumban fogalmazó, 48-ban pedig honvéd főhadnagy volt.

Az angol trónváltozás.

London, február 8. Edward király ma délután Alexandra királynéval ideérkezett és Marlborough-palotába ment. A király üdvözlésére a szász-kóburg-góthai herceg jelent meg a pályaudvaron.

Eltűnt bűnjelék.

Budapest, febr. 8. (Saj. tud. táv.) Meyrát vicomt tavaly Mármarosban erdőt vásárolt. A vételárat, mely két millió frank értékű, papirban fizette. Perre került a dolog s rendőrségünk az összes papirokat lefoglalta bűnjelként, mert csekély értékűek, sőt hamisítottak. A vikomot Párisban is feljelentették csalásért. A párisi rendőrség elkérte az értékpapirokat. Rendőrségünk január végén elküldte azokat, de a párisiak nem kapták meg. Kitént, hogy csak Kölnig jutottak s ott eltűntek.

A román válság.

Bukarest, febr. 8. A kamara mai ülésén Carp miniszterelnök a kamara alelnökének a politikai helyzetre vonatkozó kérdésekre a következő választ adta: Meg van róla győződve, hogy a mostani félreértést nem személyes kérdések okozták. Hanem azért a helyzetnek mégis van személyes oldala. Arról van szó, hogy megtudjuk, vajjon a többségnek és a kormánynak elegendő bizalma van-e egymás iránt, hogy kötelességeiknek az ország irányában megfelelhessenek. Ezt a nézetet a kamarából kiküldött bizottság magatartása érlelte meg benne. Appellálhatott volna a kamara többségére, de ha neki magának bizalmat szavaznak is, azzal a helyzet nem javult volna. Attól a pillanattól fogva, a mikor a kamara delegátusai a kormány ellen nyilatkoznak, a kormánynak nincs meg többé a kellő erkölcsi és anyagi ereje. A miniszterelnök azzal a kijelentéssel végezte beszédét, hogy a kellő pillanatban le fogja vonni az alkalmasnak mutatózó konzekvenciákat.

Carp miniszterelnök ma este 6 órakor kihallgatáson volt a királynál. Holnap délelőtt minisztertanács lesz, a mely után — úgy vélik — a kabinet le fog mondani.

Kisiklott expresszvonat.

New-York, febr. 8. Az Eire vasuton történt katasztrófánál meghalt 6 és megsebesült 10 ember.

A beteg angol trónörökös.

London, febr. 8. A Times jelentése szerint végleg elhatározták, hogy Cornwal és York hercege és neje márczius végén vagy április elején Ausztriába fog utazni.

A búr háboru.

Fokváros, február 8. Azt jelentik, hogy az angol csapatok visszaszorítják a Fokföldön lévő búrokat. A lovasság nagyszerű arczmenettel megtisztítja az egész vidéket az ellenségtől. Ettől a művelettől függetlenül a déli kerületekben levő csapatok is egységes előnyomulást végeznek.

Fokváros, február 8. A South-African News kiadóját letartóztatták, mert állítólag lázító pamfletet irt, később azonban kezesség mellett szabadon bocsátották.

Kina.

Hongkong, február 7. Kantonból jelentik, hogy a kínai hatóságok letartóztattak három embert, a kiknek részük volt abban a támadásban, a melyet Kumsuknál Németország védelme alatt álló emberek ellen intéztek. Az európaiak kétségbe vonják, hogy a letartóztottak az igazi bűnösök, sőt azt hiszik, hogy ezeket csak azért tartóztatták le, hogy bűnbakul szolgáljanak.

London, febr. 8. A »Standard«-nak jelentő hongkongi tudósítója tegnapi kelettel, hogy megbízható helyről kapott értesülése szerint a sauszii és senszii éhínség hírére szándékosan túlozták a kínai hatóságok, hogy a hatalmaságokat elriaszassák attól, hogy Szinganfuba expedíciót vezessenek, ha esetleg ilyen szándékuk van.

KOZGAZDASAG.

Kamatlábmérséklés. Az angol bank leszállította a hivatalos kamatlábat, azonban egyelőre csak $\frac{1}{2}$ százalékkal, 5 százalékról $\frac{4}{2}$ százalékra. Az angol bank 5 százalékos rátája január másodika óta volt érvényben máig. A félszázalékos kamatlábmérséklés még nem felel meg a várakozásnak és csak az angol bank óvatosságát jellemzi. Kétségtelen, hogy a $\frac{4}{2}$ százalékos ráta csak rövid ideig marad érvényben és már a legközelebbi időben folytatja a bank a leszállítást, minthogy a magánkamatláb $3\frac{3}{4}$ százalék és az aranyfelhozataik szakadatlanul tartanak. Valószínű azonban, hogy a német birodalmi bank ezt a félrendszerabályt is követni fogja és már szombaton leszállítja a rátáját, mert Berlinben tegnap már 3 százalékra hanyatlott a magánkamatláb és így a hivatalos és a magán-diskont között 2 százalék a különbözet, Párisban $2\frac{1}{2}$ százalék a magánkamatláb és nálunk is $3\frac{3}{4}$ százalék. Tegnap egy osztrák biztosító-társaság ily tételen keresett Bécsben elsőrendű váltókat. Azt hiszik, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a jövő héten rendkívüli ülést fog tartani tisztán abból a célból, hogy a kamatlábat leszállítsa.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

	Budapest, február 8.
Osztrák hitel	— — — — — 668 50
Magyar hitel	— — — — — 671 50
Alamvasul	— — — — — 667 75
Rimamurányi	— — — — — 463 —
Magyar jótárog	— — — — — 435 —
Salgótarjáni	— — — — — — —
Wagon-kölcsön	— — — — — — —

Határidők.

	Budapest, február 8.
Buza októberre	— — — — — 7 70
Buza áprilisra	— — — — — 7 49
Tengeri	— — — — — 5 25
Rozs ápr.	— — — — — 7 35

Zab ápr. — — — — — 6.20
Káposzta, repce, aug. — — — — —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. február 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	117 70
Magyar koronajárdék	93 60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	119 —
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	100 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121 —
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92 25
Italmérségi jog megváltási kötvény	99 30
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	93 50
Magyar nyeresémi-sorsjegy-kölcsön	166 —
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	141 —
Oszták járdék papírban	98 15
Oszták járdék ezüstben	98 —
Oszták járdék aranyban	117 50
Oszták korona járdék	98 25
Oszták államsorsjegyek	186 —
Oszták magyar bank részvény	16 80
Magyar hitelbankrészvény	678 —
Oszták hitelintézet részvény	661 50
Párisi vista	95 60
20 frankos arany (Napoleon'or)	19 15
Németbirodalmi márka	117 75
London vista	241 60
20 márkás arany	35 52

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Árlejtési hirdetmény!

A Nagyváradi város területén levő ürszékek és emésztő gödrök a vonatkozó szabályrendelet értelmében eszközözlendő tisztításának vállalatra adása céljából 1901. évi február hó 27-ik napján d. e. 10 órakor a városház tanácstermében árlejtés fog tartatni.

A vállalat kezdődik 1901. évi május hó 1-jével s tart tíz egymást követő éven át, vagyis 1911 évi április hó 30-ik napjáig; azonban Nagyváradi város közönsége fenntartja magának a jogot arra

nézve, hogy az esetre, ha a város csatornázását részben vagy egészben kiépíti, vagy ha más tisztítási rendszert kíván létesíteni, a szerződést a lejáratú idő előtt is bármikor hat havi felmondásra akár az egész város területét illetően, akár pedig annak egyes részeire megszüntethesse.

Ajánlatot írásban zárt ajánlat útján lehet tenni, melyhez egyszerre az árlejtési feltételek értelmében leteendő egyezer korona bántpénz is, vagy az ennek letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Ajánlattevők ajánlatukban kitenni kötelesek azon minimális árt, melyért

a) vizöblítéssel ellátott ürszékek (closetek) emésztő gödreinek,

b) közönséges ürszékek emésztő gödreinek tisztítását hektoliterenkint minő egyévi ár mellett lesz köteles teljesíteni.

Városi középületek — a bérbeadottak kivételével — és nyilvános illemhelyek emésztő gödreit vállalkozó által díjmentesen lesznek tisztítandók.

A vállalat egyéb kötelezettségei a vonatkozó szabályrendeletből s az árlejtési feltételekből tudhatók meg, miért is minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy azokat ösmeri s magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A most említett szabályrendelet és árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1091. február hó 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdasági tanácsnok,
mint az árverelési küldöttség elnöke.

Meghívás

a Nagyváradi Takarékpénztár részvénytársaság

54-ik rendes közgyűlésére,

mely **1901. évi február hó 24-ik napján d. e. 10 órakor** saját üzemhelyiségében fog megtartatni.

T á r g y a :

1. Az igazgatóság jelentése az 1900. üzletév eredményéről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1900. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, valamint a nyeresémi felosztása iránti határozathozatal.

3. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő 5 napbiztos választása, 3 évi időtartamra.

4. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíjalap állásáról*.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az öt megillető szavazat számát előlűntető tértvénynyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzemhelyiségben f. évi február hó 16-tól kezdődőleg a részvényesek által megtekinthető.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi február 5-én.

Sal Ferencz,

kir. tanácsos, igazg. elnök

* Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határozat hozatalára 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmadrészt képviselik.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.